

paragraphs do not appear consecutively in the Torah. If he recites a verse and then repeats it, this is reprehensible. If he says a word and repeats it, for example, if he says; *Shema, shema*, he is to be silenced [it seems as if he is addressing more than one]. (2) If he recites the *Shema* with pauses, he has fulfilled his obligation. Even if he pauses long enough to finish all of it, he has fulfilled his obligation, as long as he says it in order. If he recites it dozing, that is, neither awake nor completely asleep, he has fulfilled his obligation, as long as he is awake for the first verse.

שִׁיָּצֵא לְפִי שְׂאִינָה סְמוּכָה לָהּ בְּתוֹרָה. קָרָא פְּסוּק וְחֹזֵר וְקָרָאוּ פַעַם שְׁנִיָּה הֲרִי זֶה מְגוּנָה. קָרָא מְלֵא אַחַת וּבְפִלָּה כְּגוֹן שֶׁקָּרָא שָׁמַע שָׁמַע מִשְׁתַּקֵּין אוֹתוֹ: ב קָרָאָה סִירוּגִין יֵצֵא אֶפְלוּ שָׁהָה בֵּין סִירוּג לְסִירוּג בְּדִי לְגַמּוֹר אֶת כָּלָה יֵצֵא וְהוּא שִׁיָּקְרָא עַל הַסֹּדֵר. קָרָאָה מִתְנַמְנֵם וְהוּא מִי שְׂאִינוּ עַר וְלֹא נִרְדָּם בְּשִׁינָה יֵצֵא. וּבִלְבָד שִׁיְהִיָּה עַר בְּפִסּוּק רֵאשׁוֹן:

TERUMAH FOR MONDAY
TORAH

תרומה ליום שני
תורה

יבין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז אֲבִנֵי־שֵׁהֶם וְאֲבִנֵי מְלֵאִים לְאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן: ח וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכָם: אֲבִנֵי בּוֹרְלָא וְאֲבִנֵי אֲשֶׁלְמוֹתָא לְשִׁקְעָא בְּאִפּוֹדָא וּבְחֹשֶׁן: ח וַיַּעֲבֹדוּן קְדָמִי מִקְדָּשָׁא וְאֲשֶׁרֵי שִׁכְנַתִּי

(7) *Shoham* stones and [specific precious] stones to fill [their housings], for the *eifod* and the breastplate. (8) They will make Me a Sanctuary and I shall dwell

RASHI

רש"י

(7) *Shoham* stones — [Apart from a shoham stone being needed for the breastplate (Mizrachi; see Exodus 28:20),] two of these stones were required for the needs of the *eifod*, as stated in the Scriptural passage entitled *Veatah Tetzaveh* (Exodus 28:9-12). **אֲבִנֵי מְלֵאִים** — [These stones are] called *אבני מלאים*, because a housing of gold was made for these stones, like a sort of cavity,

(ז) אֲבִנֵי שֵׁהֶם. שְׁתֵּים הֵצְרִיכוּ שָׁם לְצוּרְף הָאִפּוֹד הָאֲמּוֹר בּוֹאֲתָה תְצַוֶּה: מְלֵאִים. עַל שֵׁם שְׁעוֹשִׂין לָהֶם בְּזֶהָב מוֹשָׁב כְּמִין גּוּמָא וְנוֹתְנִין הָאֲבֵן שָׁם לְמִלְאוֹת הַגּוּמָא קְרוּיִם אֲבִנֵי מְלּוּאִים וּמְקוּם הַמוֹשָׁב קְרוּי מְשַׁבֵּצַת: לְאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן. אֲבִנֵי הַשֵּׁהֶם לְאֵפֹד וְאֲבִנֵי הַמְּלּוּאִים לַחֹשֶׁן. וְחֹשֶׁן וְאִפּוֹד מְפּוֹרְשִׁים בּוֹאֲתָה תְצַוֶּה וְהֵם מִיַּי תְּכַשִּׁיט: (ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכָם: ח וַעֲשׂוּ לְשָׁמִי בֵּית קֹדֶשׁ:

into which the stone would be set, thereby filling (מלא) the cavity. The place in which the stone is housed is called the *משבצת* (see Exodus 28:17,20). **For the *eifod* and the breastplate** — that is to say, “shoham stones” for the *eifod*, and “[specific precious] stones to fill [their housings]” for the breastplate [i.e., the shoham stones mentioned here were apropos of the *eifod*, because the expression *אבני מלאים* here already includes the shoham stone needed for the breastplate (Mizrachi and see Rashi above on our verse)]. The actual breastplate and *eifod* are described in the Scriptural passage entitled *Veatah Tetzaveh* (Exodus 28:6-14, 15-30). These were types of ornaments [worn by the High Priest] (see Rashi Exodus 28:4). (8) **ועשו לי מקדש** — They will make a House of holiness (מקדש) for My Name (לי) (see Rashi verse 2 above).

בִּינְיָהוּן: ט כִּכְל דִּי אֲנָא מַחְזִי
 יִתְדֵי דְדְמוּת מִשְׁכַּנָּא וְיִתְדֵי
 דְדְמוּת כָּל מְנוּהֵי וְכֵן תַּעֲבֹדוּן:
 י וַיַּעֲבֹדוּן אֲרוֹנָא דְדָאֲעִי שְׁטִין
 תְּרִתִּין אַמְיָן וּפְלִגָּא אֲרַבֵּיהּ
 וְאֲמָתָא וּפְלִגָּא פְתִיחָא וְאֲמָתָא
 וּפְלִגָּא רֹמְיָה:

ט כִּכְל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאֵה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֹת
 הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל-כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ:
 ס י וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שֹׁטִים אֲמָתִים וְחֲצֵי
 אַרְכּוֹ וְאֲמָה וְחֲצֵי רַחְבּוֹ וְאֲמָה וְחֲצֵי קִמְתּוֹ:

in their midst, (9) According to all that I am [now] showing you, [thereby demonstrating] the structure of the Sanctuary and the structure of all its vessels. And so will you do. (10) They will make an Ark of acacia wood, [with] its length two and a half cubits, its width one and a half cubits, and its height one and a half cubits.

RASHI

רש"י

ככל אשר אני מראה אותך [את תבנית (9) המשכן] — [means: According to all that I am showing you] here [and now, thereby demonstrating] the structure of the Sanctuary. [God showed Moshe a fiery model of each component of the Sanctuary, to demonstrate the exact required structural form of each one (Menachot 29a and see Rashi on verse 40 below and on Numbers 8:4).] Our verse is actually a continuation of [the beginning of] the preceding verse, thus, reading as follows: “They will make Me a

(ט) כִּכְל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאֵה אוֹתְךָ. כָּאֵן אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן. הַמְקָרָא הַזֶּה מְחוּבֵּר לַמְקָרָא שְׁלֹמֶעֱלָה הַיְמָנִי וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ כִּכְל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאֵה אוֹתְךָ: וְכֵן תַּעֲשׂוּ. לְדוֹרוֹת אִם יֵאבֵד אֶחָד מִן הַכֵּלִים אוֹ כִּשְׁתַּעֲשׂוּ לִי כֵּלֵי בַיִת עוֹלָמִים כְּגוֹן שְׁלֹחַת וּמְנוֹרוֹת וְכִיּוֹרוֹת וּמִכּוֹנוֹת שְׁעֵשָׂה שְׁלֹמֹה כְּתִבָּה אֵלָיו תַּעֲשׂוּ אוֹתָם וְאִם לֹא הָיָה הַמְקָרָא מְחוּבֵּר לַמְקָרָא שְׁלֹמֶעֱלָה הַיְמָנִי לֹא הָיָה לוֹ לְכַתּוּב וְכֵן תַּעֲשׂוּ אֵלָּא כֵּן תַּעֲשׂוּ וְהָיָה מְדַבֵּר עַל עֲשִׂית אֱהִל מוֹעֵד וְכֵלָיו: (י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן. כְּמִין אֲרוֹנוֹת שְׁעוֹשִׂים בְּלֹא רַגְלִים עֲשׂוּיִם כְּמִין אֲרָגוֹ שְׁקוּרִין אִישְׁקִרִין יוֹשֵׁב עַל שׁוּלְיוֹ:

Sanctuary ... According to all that I am [now] showing you ...” [and see next Rashi]. **And so will you do** — throughout ensuing generations (Sanhedrin 16b). Thus, [our verse is telling us that] if one of the vessels will become lost, or when making for Me a vessel for the permanent Holy Temple — for example, the Tables, Menorot, Lavers and [Laver] stands that [King] Shlomoh made — you must make them according to these structures [that I am showing you now]. Now, if our verse had not been a continuation of the preceding verse, Scripture would not have written here, **וכן תעשו**, “**And so will you do**,” but rather, it would have written, **כן תעשו** [without the ו], i.e., “[According to all that I am (now) showing you, ...] so will you do,” and thus our verse would be speaking exclusively about the construction of the Tent of Appointment and its vessels [i.e., just the Sanctuary in the desert, with no reference to any future Sanctuary]. The addition of the ו here, however, substantiates that our verse is indeed a continuation of the preceding one, and the phrase **וכן תעשו** is independent and refers to future generations, as above]. (10) **They will make an Ark** — like the sort of boxes that are made without legs, i.e., made like a type of trunk that is called *escrin* [in Old French], which rests [directly] on its base.

PROPHETS I Kings 5-6

נְבִיאִים מְלָכִים א פָּרָק ה-ו

לֹב וַיִּפְסְלוּ אֶרְדֵיכְלִי שְׁלֹמֹה
 וְאֶרְדֵיכְלִי דְחִירוֹם וְאֶרְגוּבְלִיא
 וְאֶתְקִינוּ אַעֲיָא וְאֶבְנִיא לְמִבְנֵי
 בֵּיתֵא: א וְהוּהּ בְּאַרְבַּע מָאָה
 וּתְמַנִּין שְׁנִין לְמַפְק בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
 בְּשֵׁתָא רְבִיעָתָא בִּירַח זִיב
 נִיצְנִיא הוּא יֶרְחָא תְנִינָא
 לְמַמְלָךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל
 וּבְנָא בֵּיתָא קֳדָם יי: ב וּבֵיתָא
 דִּי בְנָא מְלָכָא שְׁלֹמֹה קֳדָם יי
 שְׁתֵּין אַמִּין אוּרְכִיָּה וְעַסְרִין
 פּוּתִיָּה וּתְלָתִין אַמִּין רוּמִיָּה:
 ג וְאוּלְמָא עַל אַפֵּי הַיְכָלָא

לֹב וַיִּפְסְלוּ בְנֵי שְׁלֹמֹה וּבְנֵי חִירוֹם וְהַגְבִּלִים וַיְכִינוּ
 הָעֵצִים וְהָאֲבָנִים לְבְנוֹת הַבַּיִת: ו א וַיְהִי בְשִׁמּוֹנִים
 שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּשָׁנָה הַרְבִּיעִית בְּחֹדֶשׁ זוֹ הוּא
 הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְמַלְךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת
 לַיהוָה: ב וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה
 שְׁשִׁים־אַמָּה אָרְכוֹ וְעֶשְׂרִים רְחָבוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה
 קוֹמָתוֹ: ג וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי הַיְכָל הַבַּיִת עֶשְׂרִים
 אַמָּה אָרְכוֹ עַל־פְּנֵי רְחֵב הַבַּיִת עֶשֶׂר בְּאַמָּה רְחָבוֹ
 עַל־פְּנֵי הַבַּיִת:

דְּבֵיתָא עַסְרִין אַמִּין אוּרְכִיָּה עַלְל אַפֵּי פּוּתִיָּא דְּבֵיתָא עַסְר אַמִּין פּוּתִיָּא עַל אַפֵּי בֵּיתֵא:

(32) And Shlomoh's builders and Chiram's builders and the Giblym cut them, and they prepared timber and stones to build the House. 6 (1) And it was in the four hundred and eightieth year after the Children of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year of Shlomoh's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the House of the Lord. (2) And the House which king Shlomoh built for the Lord, its length was sixty cubits, and its width twenty cubits, and its height thirty cubits. (3) And the porch before the Temple of the House, twenty cubits was its length, according to the width of the house; and ten cubits was its width before the house.

RASHI

רש"י

(32) **Cut them** — [while still] in the mountain they were hewn [to perfection].

(לֹב) וַיִּפְסְלוּ. וַיִּחְצְבוּ בְּהָרִים: (א) בְּחֹדֶשׁ זוֹ. הוּא חֹדֶשׁ אִיָּר: הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי. נִסָּן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְחֹדְשִׁים: (ג) עַל פְּנֵי. לְפָנֵי הַיְכָל לְצַד מִזְרָח:

(1) **In the month Ziv** — this is Iyar. **The second month** — since Nissan is the New

Year for months. (3) **Before [the Temple]** — i.e., before the Temple on the eastern side.

Writings Mishlei 17

כתובים משלי פרק יז

ב עֲבָדָא סוּכְלַתְנָא יִשְׁתַּלַּט
 בְּבָרָא מְבִהַתְנָא וּבִינַת אַחֵי

ב עֲבַד־מִשְׁפִּיל יִמְשַׁל בְּבֶן מְבִישׁ וּבִתּוֹךְ אֲחִים

(2) A wise slave shall rule over a disgraceful son, and shall share in the

RASHI

רש"י

(2) **A wise slave** — [referring here to] Nevuchadnetzer who was wise [enough to

(ב) עֲבַד מִשְׁפִּיל. נְבוּכַדְנֶאצַּר עַל שְׁהִשְׁפִּיל לְפָסוּעַ

נִפְלַג יְרוּתָתָא: ג צָרְפָא נְקִי
 לְסֵאמָא וְכוּרָא לְדַהֲבָא וְאַלְהָא
 בְּדִיק לְבִיא: ד גְּבֵרָא בִישָׁא
 צִית לְשִׁפּוּתָא דְעֵאתָא שְׁקֵרָא
 וְרַגְלוֹתָא עַל לִישָׁנָא דְעֵאתָא:
 ה דְּמַצְדֵי לְמַסְכְּנָא מְרַגּוּ

יִחַלֵּק נִחְלָה: ג מִצְרָף לְכֶסֶף וְכוּר לְזָהָב וּבַחַן לְבוֹת
 יְדוּה: ד מֵרַע מְקַשֵּׁיב עַל־שִׁפְת־אֹן שְׁקֵר מִזִּין
 עַל־לְשׁוֹן הוֹת: ה לַעֲג לְרֵשׁ חֲרָף עֲשֵׂהוּ שְׂמֵחַ לְאִיד
 לֹא יִנְקָה:

לְבָרִיה וּדְחָדִי לְתַבְרָא דְחַבְרִיה לֹא מוֹדְפִי:

inheritance among the brothers. (3) The refining pot is for silver, and the furnace for gold; but the Lord tests the hearts. (4) An evil doer pays heed to false lips; and a liar gives ear to a mischievous tongue. (5) Whoever mocks the poor insults his Maker; and he who rejoices at calamities shall not go unpunished.

RASHI

רש"י

understand] to take three steps in honor of the Holy One Blessed is He, and thereby merited to rule over Israel whose deeds were scandalous and dispensed their inheritance [the land of Israel] before their very eyes.

(3) **מצרף** — a vessel which refines silver.

Tests — i.e., knows the thoughts [of the

heart]. (4) **מרע** — a wicked person. **Pays heed** — accepts evil gossip. **מזין** — pays attention and listens. (5) **Calamities** — the calamities of his neighbor.

ג' פסיעות לכבודו של הקב"ה משל בישראל שהובישו מעשיהם וחלק נחלתם לעיניהם: (ג) מצרף. הוא כלי שצורפין בו כסף ובחן. יודע מהשבותם: (ד) מרע. רשע: מקשיב וגו'. מקבל לשון הרע: מזין. מאזין ושומע: (ה) לאיד. לצרת חבירו:

Mishnah Shabbat, chapter 19

משנה שבת פרק ט

(1) Rabbi Eliezer says; If one did not bring a [cutting] instrument [for the circumcision] on the eve of the Sabbath, he brings it on the Sabbath uncovered [thereby showing the precious nature of the *mitzvah* by publicly desecrating the Sabbath on its behalf]; but in [times of] danger [where circumcision was outlawed upon penalty of death] he hides it on the testimony [i.e., in the presence] of witnesses [so that he should not be accused of carrying on the Sabbath]. Rabbi Eliezer further stated; One may cut timber to make charcoal for manufacturing iron [in order to fashion a cutting instrument for the circumcision on the Sabbath]. Rabbi Akiva [argues with Rabbi Eliezer and] stated a general principle: Any [manner of] work which could have been performed before the

א רבי אליעזר אומר, אם לא הביא כלי מערב שבת, מביאו בשבת מגולה. ובסכנה, מכסוהו על פי עדים. ועוד אומר רבי אליעזר, כורתים עצים לעשות פחמין ולעשות (כלי) ברזל. כלל אומר רבי עקיבא, כל

רבנו עובדיה מברטנורא

א רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי. איזמל למול את התינוק: מביאו בשבת מגולה. להודיע שחביבה מצוה זו שמחללים עליה את השבת: ובסכנה. שגזרו גזירה על המילה: מכסוהו על פי עדים. שיעידו איזמל של מצוה הוא מביא ולא יחשדוהו שהוא נושא שאר חפציו: ולעשות ברזל. כדי לעשות איזמל למילה: כל מלאכה

Sabbath does not override the Sabbath [i.e., preparing a cutting instrument]; but, that which could not be performed before the Sabbath [i.e., the circumcision itself] does override the Sabbath. (2) We perform all the requirements of circumcision on the Sabbath; [i.e.,] we circumcise, uncover [the corona], suck [the wound], and place a compress and cumin upon it. If one did not crush [the cumin] on the eve of the Sabbath [which is prohibited as grinding], he chews [it] with his teeth [thereby grinding in an unusual manner which is only Rabbinically forbidden on the Sabbath and therefore, would be permitted here] and applies [it to the wound]; if he did not beat and mix the wine and oil [which is applied to the wound as an antiseptic] on the eve of the Sabbath, he places each [into the mixing bowl] separately [on the Sabbath and it thereby becomes mixed on its own and is then applied]. We may not make a *chaluk* for it [a bandage of cloth that has a hole in the center where the corona was inserted. This prevented the foreskin from growing back; this is prohibited as fashioning a vessel], but we may wrap a cloth around it. If [even] this was not prepared [at the place of circumcision] from before the Sabbath, one winds it around his finger [thereby carrying it in an irregular manner] and brings it and even [without an *eruv chatzeirot* — the merger procedure allowing the carrying to and from courtyards] from another courtyard [something ordinarily prohibited by Rabbinic injunction]. (3) We may bathe [in hot water prepared before the Sabbath] the infant both before the circumcision and [certainly] after the circumcision [where one may even heat up water to bathe the infant on the Sabbath, since his life is in danger]. [How may one bathe?] By sprinkling [warm water] over him by hand, but not with a vessel. Rabbi Elazar ben Azariah [argues and] says; We may bathe an infant [in the usual manner both before and after the circumcision with water heated before the Sabbath and] on the third day [of circumcision] which falls on the Sabbath [one may even heat up the water and bathe because of the danger to the infant],

רַבְּנוּ עֹבְדֵי מַבְרַטְנוֹרָא

שאפשר לעשותה. כגון מכשירי מילה, הואיל ואפשר לעשותן מערב שבת אין דוחין את השבת, ופליג אדרבי אליעזר: **שאי אפשר לעשותה מערב שבת.** כגון מילה עצמה שאי אפשר לה לעשות דומנה בשמיני, דוחה שבת. והלכה כר' עקיבא: **ב מוהליו.** חותך את הערלה: **ופורעין.** העור המכסה ראש הגיד: **ומוצצין.** את הדם, ואע"פ שהוא עושה חבורה שאין הדם ניתק מחיבורו אלא על ידי מציצה: **אספלנית.** תחבושת: **לועס בשיניו.** דכל מה שאפשר לשנות משנה: **אם לא טרף יין ושמן.** רגילים היו שהיו טורפים בקערה יין ושמן ומערבין אותן יחד לרפואה על המילה כדרך שטורפים ביצים בקערה: **חלוק.** חתיכה של בגד נקובה, ומכניסין המילה באותו הנקב כדי שלא יחזור העור ויכסה את הגיד: **לא התקין.** לא הזמין: **כורך על אצבעו.** דרך מלבוש לשנותו מדרך הוצאה בחול: **אפילו מחצר אחרת.** לא מבעיא מבית לבית באותה חצר אע"פ שלא ערבו, אלא אפילו לחצר אחרת שאינה מעורבת עמהם: **ג מרחיצין את הקטן.** האי מרחיצין לאו כדרכו הוא, דתנא סיפא לפרושי רישא כיצד מרחיצין כגון לולף ביד, אבל בכלי אפילו לולף אסור, וכל שכן לרחוץ כדרכו: **רבי אלעזר בן עזריה כו.** פליג אנתא קמא וסבר מרחיצין את הקטן

because it is written, “And it was on the third day, when they were in pain [that two of Yaakov's sons, Shimon and Levi, the brothers of Dinah, each took his sword and came upon the city confidently,” (Genesis 34:25) proving that the third day after circumcision is the most dangerous]. As for one who is doubtful [whether he is a full term nine-month pregnancy, or an eight-month non-viable pregnancy] and an hermaphrodite

[who having both male and female characteristics making his sexual status doubtful], we may not desecrate the Sabbath on their account; but Rabbi Yehudah permits [it] in the case of an hermaphrodite [he maintains that when the verse states “To have every male among you circumcised,” (Genesis 17:10) this includes the hermaphrodite]. (4) If a man has two infants, one to be circumcised after the Sabbath and the other to be circumcised on the Sabbath, and he erred and circumcises the one [to be circumcised] after the Sabbath on the Sabbath, [here everyone agrees that] he is liable [a sacrifice for the unintentional desecration of the Sabbath, for only an infant on its eighth day is a valid circumcision; hence here, he violated the Sabbath without performing any *mitzvah* at all]. [If he has] one [infant] to be circumcised before the Sabbath and another to be circumcised on the Sabbath, and he erred and circumcised the one [to be circumcised] before the Sabbath on the Sabbath, Rabbi Eliezer holds [him] liable to a sin-offering [even though, here, the circumcision is valid, but Rabbi Eliezer maintains that since only on the eighth day does circumcision override the Sabbath, he must therefore bring a sacrifice]; but Rabbi Yehoshua exempts [him, since he erred regarding a *mitzvah* while actually performing a *mitzvah*]. (5) An infant [in certain circumstances] is to be circumcised on the eighth, ninth, tenth, eleventh, and twelfth [days], never earlier nor later. How so?

רַבֵּנוּ עֹבְדֵי מַבְרַטְנוֹרָא

כּדַרְכוּ בֵּין לַפְּנֵי הַמִּילָה בֵּין לְאַחַר הַמִּילָה וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לַמִּילָה נִמִּי, בֵּין בַּחֲמִין שְׁהוּחֵמוּ בַע"ש בֵּין בַּחֲמִין שְׁהוּחֵמוּ בַשַּׁבַּת עֲצֻמוּ, וּדְסַכְנַת נַפְשׁוֹת הֵיא. וְהַלְכָה כְּרַאב"ע: סַפֵּק בֶּן שְׁמוֹנָה חֳדָשִׁים סַפֵּק בֶּן תְּשַׁעָה, דַּאי בֶּן שְׁמוֹנָה כַּאֲבָן בַּעֲלֵמָא הוּא וְאִין מִילְתּוֹ דּוּחָה שְׁבַת: וּר' יְהוּדָה מַתִּיר בְּאַנְדְּרוּגִינוֹס. מְדַכְתִּיב (בְּרַאשִׁית טו) הַמּוּל לָכֶם כֹּל זָכָר, לְרַבּוֹת אַנְדְּרוּגִינוֹס. וְתַנָּא קַמָּא, עֲרַלְתּוֹ כְּתִיב, מִי שְׁהוּא כּוֹלוּ עֲרַל, יֵצֵא זֶה שְׁחֲצִיו נִקְבָה. וְאִין הִלְכָה כִּר' יְהוּדָה: ד' מִי שְׁהִיו לוֹ שְׁנֵי תִּינוּקוֹת וְכו'. פְּלִיגֵי אֲמורָאֵי בַּגְמָרָא בְּגִירַת מִשְׁנָה זו, וְהִגִּירַסָּא שְׁתַּפְּסוּ רַבּוּתֵי עֵיקָר כִּךְ הֵיא, מִי שְׁהִיו לוֹ שְׁנֵי תִּינוּקוֹת אַחַד לְמוּל אַחַר שְׁבַת וְאַחַד לְמוּל בַּשַּׁבַּת וְשִׁכַּח וּמַל אֵת שֶׁל אַחַר שְׁבַת בַּשַּׁבַּת חֲזִיב. אַחַד לְמוּל בַּעֲרַב שְׁבַת וְאַחַד לְמוּל בַּשַּׁבַּת וּמַל אֵת שֶׁל אַחַר שְׁבַת בַּשַּׁבַּת וּמַל אֵת שֶׁל עֲרַב שְׁבַת בַּשַּׁבַּת ר' אֲלִיעֶזֶר מַחֲזִיב חֲטָאֵת וּר' יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. וְהִכִּי פִירוּשָׁה, שִׁכַּח וּמַל אֵת שֶׁל אַחַר הַשַּׁבַּת בַּשַּׁבַּת חֲזִיב לְדַבְרֵי הַכֵּל, שְׁהֵרִי טַעָה בְּדַבֵּר מִצְוָה וְלֹא עָשָׂה מִצְוָה כְּשֶׁהִקְדִּים וּמַל אֵת שֶׁל אַחַר הַשַּׁבַּת בַּשַּׁבַּת, וּבְהַא אֲפִילוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מוֹדָה. אַחַד לְמוּל בַּשַּׁבַּת וְאַחַד לְמוּל בַּעֲרַב שְׁבַת וְשִׁכַּח וּמַל אֵת שֶׁל עֲרַב שְׁבַת בַּשַּׁבַּת ר' אֲלִיעֶזֶר מַחֲזִיב חֲטָאֵת, דְּמִילָה שְׁלֵא בּוֹמְנָה אֵינָה דּוּחָה שְׁבַת, וְאֵע"ג דְּטַעָה בְּדַבֵּר מִצְוָה שְׁהִיא טְרוּד בְּאוֹתוֹ שֶׁל שְׁבַת וּמִתּוֹךְ כִּךְ טַעָה בּוּזָה, וְאִף בּוּזָה עָשָׂה מִצְוָה שְׁהֵרִי רַאִיו הוּא לְמוּל אֵלֹא שְׁאִינוּ דּוּחָה שְׁבַת, סְבִירָא לִיה לִר' אֲלִיעֶזֶר טַעָה בְּדַבֵּר מִצְוָה וְעָשָׂה מִצְוָה שְׁאִינָה דּוּחָה אֵת הַשַּׁבַּת חֲזִיב. וּר' יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר, דְּסְבִירָא לִיה טַעָה בְּדַבֵּר מִצְוָה וְעָשָׂה מִצְוָה שְׁאִינָה דּוּחָה אֵת הַשַּׁבַּת פּוֹטֵר, כִּיּוֹן דְּסְבוּר הִיָּה שְׁבַרְשׁוֹת בֵּית דִּין הוּא עוֹשָׂה. וְהַלְכָה כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: ה' נּוֹלַד בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת נְמוּל לְתַשְׁעָה. שְׁהֵרִי יוֹם שְׁמִינִי שֶׁל מַחַר הוּא נִימוּל, וְשִׁמָּא בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת יוֹם הוּא וְנִימוּל לְתַשְׁעָה. הִיָּה

שְׁנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית לד) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹתָם כְּאֲבִים. סַפֵּק וְאַנְדְּרוּגִינוֹס אִין מַחְלִין עָלָיו אֵת הַשַּׁבַּת, וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּאַנְדְּרוּגִינוֹס: ד' מִי שְׁהִיו לוֹ שְׁנֵי תִּינוּקוֹת, אַחַד לְמוּל אַחַר הַשַּׁבַּת וְאַחַד לְמוּל בַּשַּׁבַּת, וְשִׁכַּח וּמַל אֵת שֶׁל אַחַר הַשַּׁבַּת בַּשַּׁבַּת, חֲזִיב. אַחַד לְמוּל בְּעֲרַב שְׁבַת וְאַחַד לְמוּל בַּשַּׁבַּת, וְשִׁכַּח וּמַל אֵת שֶׁל עֲרַב שְׁבַת בַּשַּׁבַּת, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר מַחֲזִיב חֲטָאֵת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר: ה' קִטְן נְמוּל לְשְׁמוֹנָה, לְתַשְׁעָה, וְלַעֲשָׂרָה, וְלְאַחַד עָשָׂר, וְלְשָׁנִים עָשָׂר, לֹא פְּחוּת וְלֹא

Normally, it is on the eighth; if he is born at twilight [a time of which there is a *halachik* doubt whether it is the end of the previous day, or the beginning of the next, he is circumcised], on the ninth; at twilight on the Sabbath eve, [the question is therefore whether he was born on Friday or on the Sabbath, he therefore cannot be circumcised on Friday, since he may have actually been born on the Sabbath and is not yet eight days

old, and he cannot be circumcised on the Sabbath, since it is questionable whether the Sabbath is, in fact, the eighth day where circumcision may override the Sabbath or whether it is the ninth, in which case it does not override the Sabbath; he is therefore, circumcised on Sunday which is] the tenth; if a Festival immediately follows the Sabbath [i.e., Sunday is a Festival, he must be circumcised], on the eleventh [since a delayed circumcision does not override a Festival]; if the two days of the Rosh Hashana Festival [follow the Sabbath, i.e., on Sunday and Monday, he is circumcised] on the twelfth. An infant who is ill is not circumcised until [seven full days after] he recovers. (6) These are the shreds [of foreskin] which [if not cut] invalidate circumcision: flesh that covers the greater part of the corona [either in circumference or even in height in one area]; and he [i.e., any such shreds remaining on a priest] must not eat of *terumah*, and if he is fleshy [and though all the foreskin is cut it still looks as though his corona is covered], he must repair it for the sake of appearances. If one circumcised [the foreskin] but did not [tear and pull back the thin membrane and thus did not] expose the circumcision, it is as though he did not circumcise [and he may return and complete the circumcision on the Sabbath, even if he had already finished his initial circumcision. This is true also regarding remaining shreds that invalidate the circumcision. In the event that he was still occupied with his initial circumcision, he may remove even those shreds which don't invalidate the circumcision; however, if he finished his initial circumcision, he may not return on the Sabbath for shreds that do not invalidate].

רבנו עובדיה מברטנורא

היום ערב שבת, אי אפשר למולו בשבת הבא, דשמא תשיעי הוא והויא לה מילה שלא בזמנה ואינה דוחה שבת, וצריך להמתין עד לאחר השבת שהוא עשירי. חל יום טוב להיות אחר השבת, אין מילה שלא בזמנה דוחה אותה ונימול לאחד עשר: שני ימים טובים של ראש השנה. דקדושה אחת הן ואין מילה שלא בזמנה דוחה את יום טוב השני של ראש השנה, נימול לשנים עשר: עד שיבריא. ויעברו עליו שבעה ימים שלמים מעת לעת מיום שהבריא ואחר כך מליץ אותו: ו ציצין. כמין נימין של בשר שנשארו מן הערלה: עטרה. היא שפה גבוהה המקפת את הגיד סביב וממנה משפע ויורד לראשו. ובשר החופה את רוב העטרה דקתני מנתי' לא תימא רוב הקיפה אלא אפילו רוב גבוהה במקום אחד: ואינו אוכל בתרומה. אם כהן הוא, דכהן ערל אסור לאכול בתרומה, נאמר בפסח (שמות י) תושב ושכיר לא יאכל בו, ונאמר בתרומה (ויקרא כב) תושב כהן ושכיר לא יאכל בו, מה פסח אסור לערל, אף תרומה אסורה לערל: ואם היה בעל בשר. שהיה שמן ונראה בשר שלמעלה מערלתו. לאחר שניטלה הערלה כולה כאילו אותו בשר חוזר וחופה את הגיד: מתקנו. ומשפע באיזמל מאותו עובי: מפני מראית העין. שלא יהיה נראה כערל: ולא פרע. לא גילה: כאילו לא מל. וישוב ויפרע ואפילו טילק ידו ממנה. וכל זמן שהוא מתעסק במילה בשבת חותך בין ציצין המעכבין בין ציצין שאין מעכבין; לאחר שטילק ידו, על ציצין המעכבין חוזר, על ציצין שאינן מעכבין אינו חוזר:

Gemara Shabbat, 137b

גמרא שבת דף קל"ז:

[The Mishnah states: “These are the shreds of foreskin which, if not cut, invalidate circumcision: flesh that covers the greater part of the corona.”] Rabbi Avina said in the name of Rabbi Yirmiah bar Abba who said in Rav's name: [This means, even] the flesh that covers the greater part of the height of the corona. “And if he is fleshy,” etc. Shmuel said; If an infant[’s membrum] is overgrown with flesh, we examine him, as long as he appears circumcised when taut, it is unnecessary to circumcise him again; but if not he must be circumcised again. In a *Baraita* it was taught: Rabban Shimon ben Gamliel said: If an infant[’s membrum] is overgrown with flesh, we examine him, if he does not appear circumcised when taut, he must be circumcised again, otherwise he need not be circumcised again. Wherein do they differ? — They differ where it is only partially visible [according to Shmuel he must appear totally circumcised and must be circumcised again]. Our Rabbis taught: He who

circumcises must recite: “... Who has sanctified us with His commandments, and has commanded us concerning circumcision.” The father of the infant recites, “... Who has sanctified us with His commandments and has commanded us to lead him into the covenant of our father Avraham.” The bystanders exclaim, “Just as he has entered the covenant, so may he enter into the Torah, the marriage canopy, and good deeds.” And he who pronounces the benediction recites: “... Who has sanctified the beloved one from the womb; He set a statute in his flesh, and his offspring he sealed with the sign of the holy covenant. Therefore as a reward for this, O living God Who is our portion, give command to save the beloved of our flesh from the pit, for the sake of His covenant which He has set in our flesh. Blessed are You, O Lord, Who made the covenant. He who circumcises proselytes says, “Blessed are You, O Lord our God, King of the universe, Who has sanctified us with His commandments and has commanded us concerning circumcision.” He who pronounces the benediction recites, “... Who has sanctified us with His commandments and has commanded us to circumcise proselytes and to cause the drops of the blood of the covenant to flow from them, since but for the blood of the covenant Heaven and earth would not endure, as it is said: (Jeremiah 33:25) If not for My covenant by day and by night, I would not have appointed the

אמר רבי אבינא אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רב בשר החופה את רוב גובהה של עטרה. ואם היה בעל בשר וכולי: אמר שמואל קטן המסרב לבשר רואין אותו כל זמן שמתקשה ונראה מהול אינו צריך למול. ואם לאו צריך למול. במתניתא תנא רבן שמעון בן גמליאל אומר קטן המסרב לבשר רואין אותו כל זמן שמתקשה ואינו נראה מהול צריך למולו ואם לאו אינו צריך למולו. מאי בינייהו איכא בינייהו נראה ואינו נראה. תנו רבנן המל אומר אשר קדשנו במצותיו וצוננו על המילה. אבי הבן אומר אשר קדשנו במצותיו וצוננו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו. העומדים אומרים כשם שנכנס לברית כך יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים. והמברך אומר אשר קדש ידי מבטן והוק בשאריו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש. על כן בשכר זאת אל תי חלקנו צוה להציל ידידות שארנו משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו. ברוך אתה ה' כורת הברית. המל את הגרים אומר אשר קדשנו במצותיו וצוננו על המילה. והמברך אומר אשר קדשנו במצותיו וצוננו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית. שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (דמיל' ל"ג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי

ordinances of heaven and earth. Blessed are You, O Lord, Who made the covenant.” He who circumcises slaves recites: “...Who has sanctified us with His commandments and has commanded us concerning circumcision. While he who pronounces the benediction recites: “...Who has sanctified us with His commandments and has commanded us to cause the drops of the blood of the covenant to flow from them, since but for the blood of the covenant the ordinances of heaven and earth would not endure, as it is said: If not for My covenant by day and by night, I would not have appointed the ordinances of heaven and earth. Blessed art Thou, O Lord, Who made the covenant.”

בְּרוּךְ אַתָּה ה' כּוֹרֵת הַבְּרִית. הַמָּלֵא אֶת הָעֶבְדִּים אוֹמֵר אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַמִּילָה. וְהַמְּבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְמוֹל אֶת הָעֶבְדִּים וְלְהַטִּיף מֵהֶם דָּם בְּרִית שְׂאֵלְמָלֵא דָם בְּרִית חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא נִתְקַיְּמוּ שְׁנַאֲמַר (שם) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. בְּרוּךְ אַתָּה ה' כּוֹרֵת הַבְּרִית:

זוהר תרומה דף קל"א ע"ב

כִּד אֲתִי צִפְרָא וְצִבּוּרָא אֲשֵׁתְכֵחוּ בְּבִי כְּנִישְׁתָּא בְּעֵי לֹא אֲשֵׁתְכֵחָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבֵי חַן דְּדוֹר וְהָא אוֹקִימָנָא דְסְדוּרָא אִיהוּ לְאַתְעָרָא רַחֲמֵימוּ לְעִילָא וְתַתָּא לְאַתְתְּקָנָא תְּקוּנִין וְלֹא אֲתַעְרָא חֲדוּהָ דְהָא בְּגִין דָּא לִיּוֹאֵי מִתְעָרִי לְאַתְעָרָא רַחֲמֵימוּ וְחֲדוּהָ לְעִילָא בְּאִינוּן שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵי חַן. וּמֵאַן דְּמִשְׁתַּעֲבִי בְּבִי כְּנִישְׁתָּא בְּמִלִּין דְּחוּל וְוִי לִיהַ דְּאַחֲזִי פִירוּדָא וְוִי לִיהַ דְּגֵרַע מְהִימְנוּתָא וְוִי לִיהַ דְּלִית לִיהַ חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִּישְׂרָאֵל דְּאַחֲזִי דְהָא לִית לִיהַ אֱלֹהָא וְלֹא אֲשֵׁתְכֵחַ תְּמָן (וְלִית לִיהַ חוּלְקָא בֵּיהַ) וְלֹא דְחִיל מְנִיָּה וְאַנְהִיג קְלָנָא בְּתַקּוּנָא (ס"א בְּתַקִּיפָא) עֲלָאָה דְלְעִילָא. דְהָא בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל מְסֻדְרִי בְּבִי כְּנִישְׁתָּא סְדוּרָא דְשִׁירִין וְתוֹשְׁבֵי חַן וְסְדוּרָא דְצִלוּתָא בְּדִין מִתְפַּנְשִׁי תֵּלַת מִשִּׁירִין דְּמִלְאָכִי עֲלָאֵי. מִשְׁרִייתָא תְּדָא אִינוּן מְלָאָכִין קְדִישִׁין עֲלָאִין דְּקָא מְשַׁבְּחֵן לְקִדְּשָׁא בְּרִיד הוּא בִּימָמָא בְּגִין דְּאִית אַחֲרֵנִין דְּקָא מְשַׁבְּחֵן לְקִדְּשָׁא בְּרִיד הוּא בְּלִילִיא וְאַחֲרֵנִין (ס"א וְאַלִּין) אִינוּן דְּקָא מְשַׁבְּחֵן לְקִדְּשָׁא בְּרִיד הוּא וְאַמְרִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵי חַן בְּהַרְיָהוּ דִּישְׂרָאֵל בִּימָמָא מִשִּׁירִיתָא תְּנִינָא אִינוּן מְלָאָכִין קְדִישִׁין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּכָל קְדוּשָׁה וְקְדוּשָׁה דִּישְׂרָאֵל מְקֻדְּשִׁי לְתַתָּא. וּבְשִׁלְטָנוּ דִּילְהוֹן כָּל אִינוּן דְּמִתְעָרִין בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין (ס"א הִיבְלִין) בְּהֵיחֵא צִלוּתָא דִּישְׂרָאֵל (דְּמוּזָשֵׁב). מִשִּׁירִיתָא תְּלִיתָאָה אִינוּן עוֹלָמְתָאן עֲלָאִין דְּקָא מִתְתַּקְּנִי עִם מְסֻרוֹנִיתָא וּמִתְקַנְי לָהּ לְאַעְלָא לָהּ קָמִי מְלָכָא וְאַלִּין אִינוּן מִשִּׁירִין עֲלָאִין עַל כְּלָהּ. וְכְלָהּ מִתְתַּקְּנִי בְּסְדוּרָא דִּישְׂרָאֵל דְּמִתְתַּקְּנִי לְתַתָּא בְּאִינוּן שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵי חַן וּבְהֵיחֵא צִלוּתָא דְּקָא מְצִלוּ יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאַלִּין תֵּלַת מִשִּׁירִין מוֹדְמָנִין בְּדִין יִשְׂרָאֵל פִּתְחֵי שִׁירְתָּא וְזִמְרֵי קָמִי מֵאַרְיָהוּ. וְהֵיחֵא מִשִּׁירִיתָא תְּדָא דִּי מְמָנָא לְשַׁבְּחָא לְמֵאַרְיָהוּן בִּימָמָא אוֹדְמָן עֲלִיָּהוּ וְזִמְרֵי עִמְהוֹן כְּתָדָא וְאַינוּן שְׁבַחֵי דְּדוֹר מְלָכָא וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedusha, Part 2, Chapter 4

משערי קדושה ח"ב שער ד'

Whoever is prideful is as if he pushes away the feet of the Divine Presence, so that it withdraws from the world and says; He and I cannot live together in the world. He rebels against the rule of Heaven and wraps himself in the cloak of the King of Kings, the Holy

הַגָּאָה בְּאֵלּוּ דוּחַק רְגְלֵי הַשְּׁכִינָה וּמִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם וְאוּמְרַת אִין אָנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר יַחַד בְּעוֹלָם וּמוֹרַד עַל

against the rule of Heaven and wraps himself in the cloak of the King of Kings, the Holy

One, Blessed is He, about whom it says (Psalms 93:1); “God reigns; He is clothed in pride.” Regarding what should a person boast? He comes into being from a putrid drop; he is formed of menstrual blood. During his life, he is filth and rot. After his death, he is maggots and worms. The end of his body is a lump of dust, and his soul goes down to hell. But modesty and humility — there is no greater characteristic than this. For Moshe, our Teacher, peace be upon him, the master of all the Prophets in Torah and commandments and fear of sin, was praised only for humility: “And the man, Moshe, was exceedingly humble.” (Numbers 12:3) Go and learn from the Holy One, Blessed is He, who leaves the highest heavens and comes down to dwell with the lowly, as it says; (Isaiah 57:15) “Exalted and holy I dwell, and with the broken and lowly of spirit.” And it is written (Psalms 34:19), “God is close to the broken of heart.” And it says; (ibid. 15:2,4) “Who will live in Your tent? ... He who is belittled in his eyes, despised.”

מְלָכוֹת שְׁמַיִם וּמִתְעַטֵּף בְּטָלִיתוֹ שֶׁל מֶלֶךְ
 מְלִכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵאמַר
 בּוֹ (תהלים צ"ג) ה' מֶלֶךְ גָּאוֹת לְבָשׁ וּבִמְהָ
 יִתְגַּאֵה הָאָדָם וְהַיּוֹתוֹ מִטְּפָה סְרוּחָה
 וַיִּצְרְתוּ בְדָם נֶדֶה וּבְחַיֵּיו טְנוּף וְסִרְחוֹן
 וְאַחַר מוֹתוֹ רִמָּה וְתוֹלְעָה וְאַחֲרִית גּוֹפוֹ
 גּוֹשׁ עֶפֶר וְנִפְשׁוֹ יוֹרֶדֶת לְגִיהֶנָם. אֲמַנָּם
 הָעֲנֻהָ וְהַשְּׁפָלוֹת אֵין מִדָּה גְדוּלָה הַיִּמְנָה
 כִּי מֹשֶׁה רִבִּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם רַבָּן שֶׁל כָּל
 הַנְּבִיאִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבִירְאָת חֹטָא לֹא
 נִשְׁתַּבַּח אֲלָא בְּעֲנֻהָ (במדבר י"ב) וְהָאִישׁ
 מֹשֶׁה עָנּוּ מְאֹד צָא וּלְמַד מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שְׁמַנְיָה שְׁמֵי מָרוֹם וַיּוֹרֵד לְשִׁבּוֹן אֶצֶל
 הַשְּׁפָלִים שְׁנֵאמַר (ישעי' נ"ו) מָרוֹם וְקְדוֹשׁ
 אֶשְׁבּוֹן וְאֶת דְּבָא וְשִׁפְל רֹחַ וּכְתִיב (תהלים
 לד) קְרוֹב ה' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וּכְתִיב (שם ט"ו) מִי
 יִגוֹר בְּאַהֲלֶךָ וְגוֹמֵר (שם) נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס:

Practical Law:

Rambam, Laws of Reciting Shema, Ch. 2

(1) If someone is in doubt whether or not he recited the *Shema*, he recites it again, together with the blessings before and after it. If he knows that he recited it but, is unsure whether or not he said the blessings, he does not repeat the blessings again. If he recites the *Shema* and makes a mistake, he goes back to the place where he made the mistake. If he lost himself between one paragraph and another [i.e., he stopped reciting between paragraphs] and does not know which paragraph he has just finished saying and which one he must begin, he goes back to the first paragraph, which is “and you must love the Lord, your God” ... . (2) If he gets lost in the middle of a paragraph and does not know where he stopped, he goes back to the beginning of that paragraph. If he had said, “And you must write them” but he does not know whether it is the one in the first paragraph or the

הלכה

הרמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב'

א סִפֵּק קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע סִפֵּק לֹא קָרָא חוּזָר
 וְקוֹרָא וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹאֲחֲרֶיהָ אֲבָל אִם יָדַע
 שֶׁקָּרָא וְנִסְתַּפֵּק לוֹ אִם בָּרַךְ לְפָנֶיהָ וְלֹאֲחֲרֶיהָ אוֹ
 לֹא בָרַךְ אֵינּוּ חוּזָר וּמְבָרֵךְ קָרָא וְטַעַה יַחְזוֹר
 לְמָקוֹם שֶׁטַּעַה נְעָלָם מִמֶּנּוּ בֵּין פְּרִשָּׁה לְפְרִשָּׁה
 וְאֵינּוּ יוֹדַע אִי זֶה פְּרִשָּׁה הַשְּׁלִים וְאִי זֶה צְרִיף
 לְהַתְחִיל חוּזָר לְפְרִשָּׁה רִאשׁוֹנָה שֶׁהִיא וְאֵהֲבָתָ
 אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגוֹמֵר: ב טַעַה בְּאֲמִצַּע הַפָּרֶק
 וְאֵינּוּ יוֹדַע לְהִיכֵן פֶּסֶק חוּזָר לְרִאשׁ הַפָּרֶק. הֵיךָ
 קוֹרָא וּכְתַבְתֶּם וְאֵינּוּ יוֹדַע אִם הוּא ב' וּכְתַבְתֶּם
 שֶׁל שְׁמַע אוֹ ב' וּכְתַבְתֶּם שֶׁב' וְהֵיךָ אִם שְׁמוֹעַ

second, he goes back to the one in the first paragraph. If he becomes unsure after he has said; “So that your days will be long,” he does not go back because he can assume that he

said it [in the correct order] in the manner to which he is accustomed.

חֹזֵר לְיִבְתְּבָתָם” שֶׁל שְׁמַע. וְאִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אַחֵר שֶׁקָּרָא לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם אֵינּוּ חֹזֵר שֶׁעַל הַרְגֵל לְשׁוֹנוֹ הוּא הוֹלֵךְ:

TETZAVEH FOR TUESDAY

TORAH

תְּצַוֶּה לַיּוֹם שֵׁלִישִׁי

תּוֹרָה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא וְצִפִּיתָ אֹתוֹ וְזָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ וְעָשִׂיתָ עֲלָיו זָרָה וְזָהָב סָבִיב: יב וַיִּצְקֶתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲתַי זָהָב וְנִתְּתָה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבַּעֲתַי עַל-צִלְעוֹ

יֵא וְצִפִּיתָ אֹתוֹ וְזָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ וְעָשִׂיתָ עֲלָיו זָרָה וְזָהָב סָבִיב: יב וַיִּצְקֶתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲתַי זָהָב וְנִתְּתָה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבַּעֲתַי עַל-צִלְעוֹ

(11) And you will cover it with pure gold — you must cover it on the inside and on the outside. And you will make a golden crown upon it, all around [its rim].

(12) And you will cast four golden rings for it, and attach them to its four [top] corners — two of the rings on its one side, and two of the rings on its other

RASHI

(11) **You must cover it on the inside and on the outside** — [In order to construct this three-layered Ark,] Betzal-eil (see Exodus 31:1-11) made three Arks — two of gold and one of wood. Each one comprised four walls and a base, and they were open on top. Then he inserted the wooden Ark inside a [larger] golden one, and then the [remaining, smaller] golden one inside the wooden one. After this, he covered its upper rim with gold. The result was that [the entire

wooden Ark] was consequently covered [with gold] “on the inside and on the outside.” (Yoma 72b) **זָרָה וְזָהָב** — This is like a type of crown that encompasses the Ark all around, above its rim. Betzal-eil made the outer [golden] Ark [somewhat] higher than the inner one[s], until it rose above and a little higher than the width of the Ark lid; thus, when the lid lay upon the width of the walls [of the inner walls of the Ark], this crown would rise a little above the entire width of the lid (Yoma 72b). This [crown] symbolizes the Crown of Torah (see Mishnah Avot 4:17; Tanchuma 9; Shemot Rabbah 34:2). (12) **וַיִּצְקֶתָ** — [This term] denotes “casting (התכה),”

(יא) מִבַּיִת וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ. ג' אַרְנוֹנוֹת עָשָׂה בְּצִלְעָל ב' שֶׁל זָהָב וְא' שֶׁל עֵץ ד' כְּתֻלִים וְשׁוֹלִים לְכֹל אֶחָד וּפְתוּחִים מִלְּמַעַלָּה. נִתְּן שֶׁל עֵץ בְּתוֹךְ שֶׁל זָהָב וְשֶׁל זָהָב בְּתוֹךְ שֶׁל עֵץ וְהִפְּשֵׁתוּ הָעֲלִיּוֹנָה בְּזָהָב נִמְצָא מִצּוּפָה מִבַּיִת וּמִחוּץ: זָרָה וְזָהָב. כְּמִין כֶּתֶר מוֹקֵף לוֹ סָבִיב לְמַעַלָּה מִשְׁפָּתוֹ שֶׁעָשָׂה הָאָרוֹן הַחִיצוֹן גְּבוּהָ מִן הַפְּנִימִי עַד שֶׁעָלָה לְמוֹל עוֹבֵי הַכַּפּוֹרֶת וּלְמַעַלָּה הֵימְנוּ מִשְׁהוּ וְכִשְׁהַכַּפּוֹרֶת שׁוֹכֵב עַל עוֹבֵי הַכְּתֻלִים עוֹלָה הַזֶּר לְמַעַלָּה מִכָּל עוֹבֵי הַכַּפּוֹרֶת כֹּל שֶׁהוּא וְהוּא סִימָן לְכֶתֶר תּוֹרָה: (יב) וַיִּצְקֶתָ. לְשׁוֹן הַתְּכָה

רש"י